



## Németország a választások után

*Rácz Margit*

A választási eredmény ismeretében megállapítható, hogy a német lakosság szinte fele-fele arányban adott bizalmat a szociáldemokratáknak, illetve a keresztény pártoknak. Német elemzők szerint a Szövetségi Köztársaság történetében ilyen szoros választási eredmény még nem született.

A német gazdaság teljesítménye nem tekinthető olyanak, mint ami a szociáldemokrata zöld koalíció választási győzelmét segíthette volna. A munkanélküliség 4 millió fölé került és kis hullámzással ott is maradt, a gazdasági növekedés talán a legrosszabb a 15 EU-tagország közül Németországban. A választások előtti árvízi helyzet láttán Eichel pénzügyminiszter az adóreform második évét szerette volna egy évvel későbbre halasztani. A német gazdaságpolitika előtt álló reformfeladatok közül az elmúlt négy év alatt alig valamit kezdett meg ez a kormánykoalíció. Schröder bajor ellenfele Stoiber éppen ezzel érvelt. Persze, ha a két választási programot nézzük meg, akkor markáns különbséget nemigen lehet felfedezni. Egy néhány napilap által végzett közvélemény-kutatás arra utal, hogy a mintában szereplő lakosság reformkészsége nagyobb, mint a hatalomra került, illetve az ellenzékbe kényszerülő politikusoké.

Így indokolt feltenni azt a kérdést, hogy a Zöldek várakozást meghaladó, jó szereplésével újra kancellárrá választott Schröder végül is mivel járult hozzá ahhoz, hogy a nyáron még

markáns elmaradása közel kiegyenlített helyzethez vezessen a választások idejére. Mintegy új választási esélyt meghatározó tényezőre, mindenképpen utalni kell arra, hogy az elektronikus médiumokban való sikeres vagy kevésbé sikeres szereplés szavazókat hódíthat el az ellenkező oldalról és természetesen ellenkező esetben szavazók elvesztéséhez vezethet. Schröder „médiaprofízmusa” nem volt figyelmen kívül hagyható a hátrány ledolgozásában. Persze azt is meg kell említeni, hogy volt is miről beszélni és a beszédet gyors tettek követték. A Szövetségi Köztársaság a közelmúltban története egyik legnagyobb árvíz-katasztrófáját élte át. Az árvízi munkában és a károk enyhítésében a kormány figyelemre méltó hatékonysággal dolgozott, közmegelegedésre.

A szociáldemokraták hátrányának leküzdésében komoly szerepet játszott a kancellárnak az iraki háborúval kapcsolatos állásfoglalása. Bár ez az állásfoglalás és néhány ehhez kötődő kissé szélsőséges megnyilvánulás komolyan megterhelte a német-amerikai viszonyt, a választások megnyeréséhez határozottan hozzájárult. A német politikusok azzal érvelnek, hogy az USA egy tradicionálisan demokratikus berendezkedésű állam, így politikai vezetőinek el kell fogadnia a német lakosság háborúval kapcsolatos álláspontját. Természetesen mindebből nem következik, hogy Németország álláspontja esetleg ne változna meg az idő múlásával a háborúval kapcsolatban.

A Bundestagban a szociáldemokrata-zöld koalíciónak 306 képviselője lesz, a CDU-CSU-FDP-nek együttvéve pedig 295. Ez a különbség nyilvánvalóan nem elég ahhoz, hogy az ellenzék együttműködésének hiányában igazán nagy reformlépéseket tegyen a kormány a következő időszakban. Az újraegyesített Németország méretéből és fejlettségéből szinte predesztinálódik, hogy az európai integráción belül stratégiai és gazdasági motor legyen. Ebből a motorikus szerepből az elmúlt időszakban alig látszott valami.

Bár Schröder kancellár egyes megnyilvánulásából úgy tűnhetett, mintha a belső reformokban oly óvatos politikus az EU-reformokat illetően oroszlánszívű lenne. Az egész EU működésének mindmáig a Párizs-Berlin tengely az alapja. Schröder az agrárpolitika reformjának hangsúlyozásával kihívta francia partnerének masszív ellenállását. Német elemzők úgy látják, hogy Stoiber győzelme esetén kevésbé éleződött volna ki ez az ellentét, hiszen ő nem ragaszkodott volna azokhoz az agrárrendtartási reformokhoz, amelyek a francia parasztok EU-s forrásokból történő támogatásának csökkenéséhez vezethetett volna.

Nehéz megítélni, hogy az EU soron következő un. keleti kibővülésével kapcsolatban a két kancellár álláspontja között van-e valami markáns különbség. Itt figyelembe kell venni azt, hogy 2004-es csatlakozás esetén a 2006-ig érvényben lévő közös költségvetés keretei nagyjából adottak. Az igazi kérdés a 2007-tel induló hétéves költségvetés bevételi és kiadási oldalával, illetve azok megváltoztatásával kapcsolódik össze. Érdeemes azonban ezen túlmenően megemlíteni, hogy amikor négy évvel ezelőtt az új német külügyminiszter, Joschka Fischer megtartotta programadó beszédét, kitért arra, hogy a hitleri múltból Németországnak van még egy adóssága. Ez pedig az, hogy Franciaország és Izrael után Lengyelországgal is megbízható baráti viszonyba kell kerülni. A kibővülés szempontjából ez azt jelenti, hogy - ami egyébként is egyre valószínűbbnek tűnik - 10

ország kerül be 2004-ben az EU-ba és köztük Lengyelország is.

Összességében megállapítható, hogy a külpolitikához és az EU-politikához olyannyira szükséges gyakorlat szempontjából ennek a kormánykoalíciónak már rendelkezésre áll ez a tudás. Az újra kormánypozícióba kerülő politikusok elég jól tudják már, hogy partnereik mivel és mennyire nem értenek egyet. Tehát akár egy olyan megjegyzés is megkockáztatható, miszerint ennek tükrében megélnkülhet az előtünk álló négy évben Németország EU-politikája. A csatlakozó országok számára ez akár finanszírozási problémákat is jelenthet a továbbiakban, mert ez a kormány keményen hangsúlyozta a szubszidiaritás korábbiaknál nagyobb érvényre jutásának szükségességét.

\* \* \* \* \*

**Eddig megjelent számaink megtekinthetők és letölthetők a [www.vki.hu](http://www.vki.hu) weboldalról.**